येतः शास्त्रसर्वस्वरूपकः। पुस्तकेखकलेखानां वचनस्य ततः परम्। संस्कारायास्य सर्वेषां वचनस्यास्य कीर्त्तितम्। पञ्चत्वादितिथीनाञ्च कल्पाः सप्त च कीर्त्तिताः। अष्टमाद्याः शेषकल्पाः वैष्णवे पर्वणि स्मृताः। शैवे च कामतो भिन्नाः सौरे चान्यकथाश्रयः। प्रतिसर्गाद्भुतं पञ्चाख्यानसमाश्रितम्। पुराणस्योपसंहारसहितं सर्वं पञ्चमम्। एषु पञ्चसु पूर्वस्मिन् ब्रह्मणो महिमाधिकः"। द्वितीयतृतीयचतुर्थपञ्चमपर्वसु "धर्मे काले च मोक्षे तु विष्णोश्चापि शिवस्य च। द्वितीये च तृतीये च सौरो वर्णचतुष्टये। । प्रतिसर्गाद्भुतं स्वान्यं प्रोक्तं सर्वकथाश्रितम्। एतत् भविष्यं निर्दिष्टं पर्व व्यासेन धीमता। चतुर्दशसहस्रन्तु पुराणं परिकीर्त्तितम्। भविष्यं सर्वदेवानां साम्यं यत्र प्रकीर्त्तितम्। गुणानां तारतम्येन समं ब्रह्मेति हि श्रुतिः"। तत्फलश्रुतिः। "तल्लिखित्वा तु यो दद्यात् पौष्यां विद्वान् विमत्सरः। गुडधेनुयुतं हेमवस्त्रमाल्यविभूषणैः। वाचकं पुस्तकञ्चापि पूजयित्वा विधानतः। गन्धाद्यैर्भोज्यभक्ष्यैश्च स्नात्वा नीराजनादिकम्। यो वै जितेन्द्रियो भूत्वा सोपवासः समाहितः। अथ वा यो नरो भक्त्या कीर्त्तयेच्छृणुयादपि। स मुक्तः पातकैर्घोरैः प्रयाति ब्रह्मणः पदम्। योऽप्यनुक्रमणीमेतां भविष्यस्य निरूपिताम्। पठेद्वा शृणुयाच्चैतौ मुक्तिभुक्तिञ्च विन्दतः"। ४(चावता) फलभेदे राजनि०। तान्त्रं ५जले निघण्टुः। भविष्यत्त्वञ्च वर्त्तमानप्रागभावप्रतियोगित्वमिति नैयायिकाः पदार्थस्य अनागतावस्थाभेद इति सांख्यादयः। ४हरिवंशपर्वभेदे न०।

भविष्यदाक्षेप पु० "सत्यं ब्रवीमि न त्वं मां द्रष्टुं वल्लभ! लप्स्यसे। अन्यचुम्बनसंक्रान्तलाक्षारक्तेन चक्षुषा। सोऽयं भविष्यदाक्षेपः प्रागेवातिमनस्विनी। कदाचिदपराधोऽस्य भावीत्येवमसूत्र्य यत्"। काव्यादर्शोक्ते अर्थालङ्कारभेदे।

भवीयस् त्रि० अतिशयेन बहुः बहु+ईयसुन् "बहोर्लोपो भूश्च बहोः" पा०भूरादेशः वेदे न ईलोपः। बहुतरे ऋ०१।८२।१ लोके तु ईयसुन ईकारलोपः भूय इत्येव।

भव्य त्रि० भू-कर्त्तरि नि० यत्। १भाविनि "अवश्यम्भव्येऽनवद्यमहार्घ्येति" मेदिनी। (चावता)२फलभेदे राजनि० "भव्यं स्यात् कषायाम्लं हृद्यमास्यस्य शोधनम्। तदेव पक्वं दाहघ्नं गुरुग्राहि विषापहम्" राजनि०।३अस्थिमेदि० ४शुभे ५सत्ये ६योग्ये च न०। ७तद्वति त्रि०। ८कर्मरङ्गे पु० ९गजपिप्पल्यां १०चतस्रां च स्त्री मेदि०। ११रसभेदे शब्दर०

भष कुक्कुरशब्दे भ्वा०पर०सक०सेट्। भषति अभषीत्-अभाषीत्

भष पुंस्त्री०भष-अच्। १कुक्कुरे शब्दरत्ना०स्त्रियां जातित्वात् ङीष्। २स्वर्णचौर्य्यां स्त्री रत्नमा० टाप्।

भषक पु० स्त्री० भष-कुन्। कुक्कुरे अमरः। स्त्रियां ङीष्।

भषण न० भष-भावे ल्युट्। कुक्कुरशब्दे हेमच०।

भस दीप्तौ सक०भर्त्सने सक०जु०पर०सेट्। बभस्ति। अभासीत् अभसीत् बभास। वैदिकोऽयम्। [बभास।

भस भक्षणे प०सक०सेट् निघण्टुः। भसति अभा(भ)सीत्

भसद् न० भस-अदि। १जघने उज्ज्वल०।२भास्करे ३मांसे च ४जघने स्त्री मेदि०५कारण्डवखगे हंसे पु०उणादिको० ७काले पु०त्रिका०। [पाठः।

भसन्त पु० भस-बा० झच्। काले त्रिका० तत्र भवन्त इत्येष

भसन्धि पु०६त०। नक्षत्रभेदानां सन्ध्यात्मके कालभेदे यथोक्तम् "आर्द्रेन्द्रपौष्णप्रधिष्ण्यानामन्त्याः पादाः भसन्धयः। तद्भभेद्याद्यपादो गण्डान्तं नाम कीर्त्त्यते" स्मृ०सि०। "अश्लेषाज्येष्ठारेवतीनक्षत्राणामन्त्याचतुर्थाचरणाः नक्षत्रसन्धयो भवन्ति। तद्भभेषु तेषामश्लेषाज्येष्ठारेवतीनक्षत्राणाञ्चत्तरेषु मघामूलाश्विनीनक्षत्रेष्वित्यर्थः प्रथमचरणो गण्डान्तं नाम प्रसिद्धमुच्यते। यद्यप्यश्लेषाज्येष्ठारेवतीनक्षत्राणामन्तिमं घटिकाद्वयं मघामूलाश्विनीनक्षत्राणामादिमं घटिकाद्वयमिति चतस्रोऽन्तरघटिका गण्डान्तम्। एतदतिरिक्तो नक्षत्रसन्धिः पूर्वनक्षत्रान्तघटिकोत्तरनक्षत्रादिमघटिकेत्यन्तरालघटिकाद्वयं चन्द्रमण्डलसम्बन्धेन घटिकाः सार्द्धद्वयमिति संहिताविरुद्धं तथापि सूर्य्योक्तस्य स्मृतः प्रामाण्यान्न क्षतिः। अथवैकवाक्यतार्थं पादशब्दः करणेत्यादिवद् द्विसङ्ख्यावाचकः। घटिका इत्यध्याहारश्च। तथा च द्विसङ्ख्यामिता अन्त्यघटिकानक्षत्रसन्धिः" रङ्ग०। २नक्षत्रयोः सन्धिकाले च तदानयनं सि० शि०दर्शितं तच्च तिथिसन्धिशब्दे ११०० पृ० दर्शितम्।

भसित न० भस-क्त। भस्मनि हेम०। [दैवज्ञे शब्दर०।

भसूचक पु० भानि नक्षत्राणि सूचयति सूचि-ण्वुल्।

भस्त्रा स्त्री भस-ष्ट्रन्। १चर्मप्रसेविकायाम् अग्निधन्वुत्तरणे चर्मनिर्मिते यन्त्रभेदे। (यँाता) अमरः। स्त्रित्वात् ङीष्। अत्रैव शब्दरत्ना० स्वार्थे क टाप च इत्यम्। भस्त्रा काप्यत्रैव। ततः उत्करा० चतुरर्थ्यां क। भस्त्रीव दूरदेशादौ त्रि०।